

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

Latina II

USE 2024

www.ehu.eus

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2024ko EZOHIKOA

LATINA II

EVALUACIÓN PARA EL ACCESO
A LA UNIVERSIDAD

EXTRAORDINARIA 2024

LATÍN II

Ez ahaztu azterketako orrialde guztietan kodea jartzea.

- Proba idatzi honek 2 multzo ditu (A eta B): **biak** egin behar dituzu.
- A multzoan 2 ariketa daude (A.1 eta A.2): horietako **1 bakarrik** egin behar duzu.
- B multzoan 3 galdera nagusi daude eta horietako bakoitzak hainbat aukera ematen ditu: **3 galderei** erantzun behar diezu, baina horietako **bakoitzean aukera bakar 1** hartu behar duzu.

OHARRA: Latin-hiztegi batzuek **gramatika-eranskin bat** izaten dute (deklinabideen eta adizkien taulekin, eta abar). **Zilegi izango da erabiltzea**, hiztegiarekin batera, dela eranskina hiztegiaren orrialdeetan dagoela, dela liburuxka solte gisa dagoela. Bestalde, nahi duenak **bi hiztegi** erabil ditzake batera: bat latina-gaztelania eta beste bat latina-euskara.

A MULTZOA: Itzulpena eta hari buruzko galderak

Multzo honek bi aukera ditu (A.1 eta A.2) eta bakoitzak 7 puntu balio ditu: horietako **bakar bat** aukeratu behar duzu.

A.1

1. galdera: Itzul ezazu testu hau (hiztegia erabiliz): 5 puntu

Zesar prest dago belgen kontra borrokatzeko; baina haietako batzuek (remoek) jakinarazi diote ez dutela ezer erromatarren aurka.

Remi¹ legatos ad Caesarem miserunt ut dicerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem eius² permittere³, neque se cum Belgis reliquis consensisse neque contra populum Romanum coniurasse et paratos esse imperata facere. (Caes., Gall., II, 3).

Oharrak

- 1) *Remi*, -orum: 'remoak', antzinako Belgikako herrietako bat
- 2) *eius*: hau da, Zesar
- 3) *permittere*: 'norbaiten eskuetan utzi zerbait'

2. galdera: Egizu *Remi ... permittere* esaldiaren analisi sintaktikoa, esaldi hori osatzen duten sintagmak eta perpausak identifikatuz. 1 puntu

3. galdera: Egizu *consensisse* eta *imperata* hitzen analisi morfoloikoa. 1 puntu

A.2

1. galdera: Itzul ezazu testu hau (hiztegia erabiliz): 5 puntu

Pirro, Epiroko erregea, gerran dago erromatar armadaren aurka; armada horren buru Fabrizio da.

Tum medicus Pyrrhi regis nocte ad Fabricium venit et promisit se dominum suum occisurum esse¹ si sibi² aliquid polliceretur. Fabricius iussit medicum ad Phyrrum reduci³ et regi dicere quid ille⁴ contra regem spondisset⁵. (Ørberg, II, 188).

Oharrak

- 1) *occisurum esse*: *occido* aditzaren geroaldiko infinitiboa: 'hilko zuela'
- 2) *sibi*: hau da, medikuari

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2024ko EZOHIOA

LATINA II

EVALUACIÓN PARA EL ACCESO
A LA UNIVERSIDAD

EXTRAORDINARIA 2024

LATÍN II

3) *reduci*: *reduco* aditzaren orainaldiko infinitibo pasiboa

4) *ille*: hau da, medikuak

5) *spopondisset*: *spondeo* aditza

2. galdera: Egizu *promisit ... esse* esaldiaren analisi sintaktikoa, esaldi hori osatzen duten sintagmak eta perpausak identifikatuz. 1 puntu

3. galdera: Egizu *polliceretur* eta *regi* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu

2024

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2024ko EZOHIKOA

LATINA II

EVALUACIÓN PARA EL ACCESO
A LA UNIVERSIDAD

EXTRAORDINARIA 2024

LATÍN II

B MULTZOA: Galdera teorikoak

Multzo honek 3 galdera nagusi ditu, eta bakoitzak puntu bat balio du; galdera nagusi bakoitzaren barruan hainbat aukera daude: aukera horietako bati bakarrik erantzun behar diozu kasu bakoitzean.

1. galdera (aukeratu 1 bakarrik):

- a) Adierazi zein diren latinezko *filium* eta *fervorem* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin horiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
- b) Adierazi zein diren latinezko *clavem* eta *collocare* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin horiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
- c) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *hortum* eta *rationem* terminoekin zerikusia dutenak, eta egin horiei buruzko iruzkin bat.
- d) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *regem* eta *plumam* hitzekin zerikusia dutenak, eta egin horiei buruzko iruzkin bat.

2. galdera (aukeratu 1 bakarrik):

- a) Erromatar antzerkia: Plauto eta Terentzio
- b) Latindar historiografia (Zesar, Salustio, Livio, Tazito)

3. galdera (aukeratu 1 bakarrik):

- a) Itzul itzazu latinezko esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat:

Facta non praesumuntur sed probantur

Ab illo tempore

Legum omnes servi sumus ut liberi esse possimus

In dubio pro reo

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2024ko EZOHIOA

LATINA II

EVALUACIÓN PARA EL ACCESO
A LA UNIVERSIDAD

EXTRAORDINARIA 2024

LATÍN II

b) Itzul itzazu latinezko esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat:

*Nemo esse iudex in sua causa potest
Ignorantia legis neminem excusat
Cessante ratione legis, cessat lex
Cogitationis poenam nemo patitur*

c) Zer iruditu zaizu Plautoren *Miles gloriosus* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, obra irakurri duzula frogatzeko.

2024

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

LATINA II

A multzoa

1. **galdera:** Latinezko testua gaztelaniara edo euskarara itzultzea, hiztegia erabiliz.

- Gehienez, 5 puntu.
- Hauek balioetsiko dira: latinezko testuaren edukia ulertzea, kontzeptuak xede-hizkuntzara itzultzeko gaitasuna eta itzulpenak erakustea latin-gramatika ezagutzen duela.

2. **galdera:** Proposatutako esaldiaren analisi sintaktikoa.

- Gehienez, puntu bat.
- Analizatu behar dira, bai esaldi osoaren egitura nagusia, bai esaldi horretako elementu bakoitzaren funtzio sintaktikoa.

3. **galdera:** Adierazitako hitzen analisi morfologikoa.

- Gehienez, puntu bat.
- Kasuaren arabera, izen-jokoaren (generoa, numeroa eta kasua) edo aditz-jokoaren (pertsona, numeroa, denbora, modua eta boza) bereizgarriak zehaztu behar dira, betiere kontuan izanda hitzak testuinguru horretan duen balioari bakarrik dagokiola galdera (adib.: zer den «hoc» aurrean dugun testuan, eta ez zer izan daitekeen «hoc» testuingurua kontuan hartu gabe).

B multzoa

1. **galdera:** Lexikoari eta fonetikari buruzko galdera. Latinaren lexikoak gaztelanian edo euskaran izan duen eragina.

- Gehienez, puntu bat.
- Hauek balioetsiko dira: kultismoen eta ondare-hitzen artean bereiztea (gaztelaniaren kasuan) eta hitz bakoitzari dagozkion lege fonetikoaren azalpena (bi kasuetan).

2. **galdera:** Latindar literaturaren historiari buruzko galdera.

- Gehienez, puntu bat.
- Galderan aipatzen den literatura-generoa definitu behar du ikasleak, eta genero horren barruan sartzen diren egileari edo egileei buruz dakiena azaldu (batez ere, literatura-genero horri dagozkion obrei buruz jardunez).

3. **galdera:**

- **a edo b aukera:** Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen diren latinezko lokuzioak eta latin juridikoaren alorreko esaldi eta esaerak:
  - Gehienez, puntu bat.
  - Esaldien itzulpena edota iruzkin labur bat eskatzen da.
- **c aukera:** Obra latindar baten irakurketa:
  - Gehienez, puntu bat.
  - Galderaren helburu bakarra da jakitea ea ikasleak eskatu zaion obra irakurri duen; horretarako, behar adina datu eta xehetasun eman behar ditu ikasleak.

OHARRA: Latin-hiztegi batzuek gramatika-gehigarri bat izaten dute (deklinabideen eta adizkien taulekin, etab.). Ezinbestekoa da epaimahai guztietan irizpide bakarra izatea aipatu gehigarri horien erabilerari buruz: **zilegi** izango da aipatutako gramatika-gehigarria erabiltzea, dela hiztegiaren orrialdeetan dagoela, dela liburuxka solte gisa dagoela. Bestalde, nahi duenak **bi hiztegi** erabil ditzake batera: bat latina-gaztelania eta beste bat latina-euskara.